

3.11.2020

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta
Eduskunta
StV@eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveystieteiden tiedekunta

Hallituksen esitys potilasvakuutuslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi

Potilasvakuutus muuttui vuoden 2017 alusta alkaen ensisijaiseksi ansionmenetyksen korvausjärjestelmäksi työeläkelakeihin nähden. Muutoksen arvioitiin aiheuttavan n. 10 % kasvun (4 M €) vuosittaisiin vakuutusmaksuihin. Nopeasti kuitenkin ilmeni, että kustannusten nousu muodostui huomattavasti suuremmaksi, arviolta n. 70 % tasoiseksi.

Potilasvakuutuksen korvausmeno vuosina 2011 – 2018 on ollut vuosittain noin 36 miljoonaa euroa. Potilasvakuutuskeskus arvioi syksyllä 2019, että potilasvakuutuksen ensisijaisuus kaikkiin työeläke-etuuksiin nähden nostaa potilasvakuutuksesta vuosittain maksettavia korvauksia 22 miljoonalla eurolla, eli yli 60 prosentilla. Sairaanhoidopiirien teettämän selvityksen mukaan potilasvakuutuksen vahinkomenon kasvu olisi 70 %, jos se korvaisi koko vanhuuseläkkeen, ja 36 %, jos se korvaisi kertymättä jääneen osan vanhuuseläkkeestä.

Kuntaliitto ja Sairaanhoidopiirien johtajat ry. esittävät kirjelmässään sosiaali- ja terveysministeriölle 23.10.2019, että potilasvahingon ensisijaisuudesta suhteessa työeläkejärjestelmään tulisi luopua kokonaan. Jos tämä ei ole mahdollista, ensisijaisuudesta tulisi luopua vanhuuseläkettä koskevalta ajalta. Hallitus ehdottaa nyt potilasvakuutuslakia muutettavaksi siten, että potilasvakuutuksesta maksettavat ansion- ja elatuksenmenetyskorvaukset palautuisivat toissijaisiksi työeläkkeeseen nähden. Ainoastaan, mikäli potilasvakuutuksesta maksettava ansionmenetyskorvaus olisi työeläkettä suurempi, vahingon kärsinyt saisi korvausta myös potilasvakuutuksen perusteella. Ehdotus ei siten heikentäisi vahinkoa kärsineen asemaa.

Viimesijainen vastuu potilasvahinkojen aiheuttamista ansionmenetyksistä jäisi kuitenkin potilasvakuutusjärjestelmälle. Eläkelaitoksella olisi oikeus saada maksamansa työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusetuus takaisin Potilasvakuutuskeskukselta. Vanhuus- ja perhe-eläkkeen osalta tällaista mahdollisuutta ei kuitenkaan olisi.

Nyt potilasvakuutuslakiin esitettävät muutokset keventäisivät potilasvakuutusmaksuista aiheutuvaa sairaanhoitopiireihin ja edelleen kuntiin kohdistuvaa kustannusten nousupainetta. Ilman nyt ehdotettuja muutoksia kustannukset kasvaisivat vähintään 22 miljoonalla eurolla vuodessa, mutta muutosten vaikutuksesta kasvu jäisi arviolta 10 miljoonaa euroa vähäisemmäksi. Julkisen terveydenhuollon, käytännössä sairaanhoitopiirien, osuus potilasvakuutusmaksuista on 85 %.

Sairaanhoitopiirien johtajat ry pitää esitettyjä lakimuutoksia tarpeellisina ja perusteltuina.

Sairaanhoitopiirien johtajat ry

Jari Jokela
hallituksen puheenjohtaja
Lapin sairaanhoitopiirin johtaja